

SZABADSÁG

LIBERTY

szlovák lapok: Magyar Híradó, Magyarok Collaga, Esti Újság, Amerikai Hírnap, Magyar Napló, Magyar Híradó, Californiai Magyar Farmér

TRÉTIETHE YBAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, csütörtök, 1921, október 20.

HARMERADIK ÉVFOLYAM

EGYES SZÁM ARA 2 CENT.

Munkások kell az utépítésnél.

WASHINGTON, okt. 18. — A munkások miniszteriuma tegnap kiadott hivatalos jelentése szerint a most következő hat hónapban körülbelül háromszáz munkást kell felvenni az utépítési munkálatokhoz. A munkások miniszteriuma azt is megemlíti, hogy a munkások miniszteriuma azt is megemlíti, hogy a munkások miniszteriuma...

A vasutas sztrájk okai dióhéjban

Henry T. Hunt cincinnati-i volt polgármesternek és a vasuti tanács volt tagjának véleménye.

A vasuti tanács "közönség" csoportja a véleményem szerint egészséges és ésszerű ajánlatot tett a fenyegető vasuti sztrájk elhárítására. Az ajánlat az, hogy a vasutovonalak nyomban szállítsák le egy a személy, mint a teherszállítási díjtételeket, ilyképpen biztosítva a közönség részére is az előnyt annak a 12 százalékos béresökkentésnek, amelyet a tanács júliusban rendelt el, hogy továbbá, amennyiben a vasutovonalak azt találják, hogy a szükséges díjcsökkentés ellenében más egyéb tényezők az újabb béresökkentést indokolják, ebbeli kérelmüket a díjtételek leszállítása után terjesszék a vasuti tanács elé. Amennyiben a vasutovonalak ezt megtagadják, a szakszervezeteknek az lenne a kötelességük, hogy felfüggeszék a sztrájk-rendeletet mindaddig, amíg a vasuti tanács a vasutovonalak fenti kérelmei dolgaiban nem határozott. Ez az eljárás teljes összhangban lenne a joggal, a méltanyossággal és a köz érdekekkel.

reket, hogy ellentétét kell tanúsítani, mert különben a szakszervezetek a végromlás veszedelmének teszik ki. Ilyen cselekedet volt a vasutovonalak vezetőinek indoklatlan kérése februárban, hogy a támasz önhatalmúul bérleszállítsa le a munkabéreket, egyes vonalak önhatalmúul bérleszállítsa, a Pennsylvania ama ténykedése, hogy fittyet hányt a vasuti tanács egyenlőrendelkezésének. Ezek győzték meg a munkások vezetőit arról, hogy a vonalak vezetőinek eszük ágában sincsen a törvényes utakon megmaradni. A közönségnek kötelessége nyomást gyakorolni ez irányban a vasutovonalakra. Amennyiben az utóbbiak megtartják a vasuti tanács rendelkezéseit, a nézetem szerint a szakszervezetek is meg fogják tartani azokat. A vonalak vezetőit rá kell kényszeríteni annak a tudomásul vételére, hogy a saját érdekük és a közönség érdeke a legteljesebb kooperációt követeli meg, nem pedig a haroktat. Ez meg most is lehetséges. Egyes vezetők meg is tették, azonban nem volt elég befolyásuk ahhoz, hogy a hatalmas szarnokok munkáját ellensúlyozzák. Ez elnök, valamint az igazságügyi és a kereskedelmi miniszter sokat tehet ez irányban, ha összehozza a szarnokokat a liberális elemekkel. Ez esetben a szakszervezetek felfüggeszték a sztrájk-rendeletet és megvárják a vasuti munkatanács döntését. A vasuti vezetők körül még mindig életképtető sokféle gazdasági rendszabály, azonban a legfőbb gazdaságosságot az biztosítani, ha kooperáció lenne a folytonos háborúság helyén.

Közeledik MIND VÉSZESEBB Viharfelhők TORNYSULNAK A BALKÁNON ÉS FŐKÉNT MAGYARORSZÁG FELETT

A béke ügye a legrövidebb idő alatt már biztos tető alá kerül.

WASHINGTON, okt. 18. — Ugy a republikánus, mint a demokrata szenátusi vezetők biztosra veszik azt, hogy a német, osztrák és magyar béke kérdéseiben még ma este meglesz a döntés. Amennyiben szükségesnek mutatkozik, mondják a vezetők, a szenátus ma éjjeli ülést is fog tartani. Ugy a javaslat pártolói, mint annak ellenzői meg vannak arról győződve, hogy a beiktatás biztos, noha valószínű, hogy a többség alig két vagy három szavazattal lesz a szükséges kétharmadon felül.

WASHINGTON, október 18. A nemzetközi lefegyverzési konferencia előestéjén nagy aggodalommal szemlélik Washingtonban a közép-keleti európai politikai helyzet válságát, amelynek nem maradhat el a rossz hatása a világ ideális vágyódásaira a lefegyverzés csökkentése után. Meglehet, hogy mire a konferencia delegátusai összejárnak a washingtoni tanácskozás asztala körül: újra lángba borul az egész Balkán.

Mondani sem kell, hogy milyen vészes következmények volna ennek az új háborúnak az egész világ reményeire és vágyódásaira. A Balkánon a színpad készen áll az új háborúra, a minék a következményeit nem lehet kiszámítani. Akik a helyszínen vannak és akiknek legújabb tudósításai az eddig legalaposabb és legjobb hírszolgálatot továbbították a washingtoni kormányhoz, határozottan állítják, hogy mindezt az entente politikája a hibás. Amint a konferencia ideje mindig jobban közeledik, az is mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy egy sereg fontos kérdést kell előbb a legnagyobb őszinteséggel letárgyalni, mielőtt munkába vehetnek a lefegyverzés csökkentésének tényleges terveit. Meg kell a módját találni annak, hogyan biztosítható a franciák számára a németekkel esetleges újabb támadásával szemben. Erre a célra nem bizonyult jónak az a szerződés, amit Wilson követséget össze, de amit az amerikai nemzet nem volt hajlandó elfogadni. Ehez a megértéshez feltétlenül szükséges, hogy a legnagyobb pontossággal megdölgjék, hogy milyen mértékben hajtották végre Németországban a lefegyverzést, a minék az adatai ma még nem állnak a konferencia rendelkezésére.

A világ békeségével ma is éppen olyan közeli viszonyban áll a délkelti Európa helyzete, mint 1914-ben. A Washingtonba érkezett legutóbbi híradások szerint, szeptember elseje óta a magyarok nem törődnek többé az ententével: nem tartják magukat a békeszerződéshez és nem adják át Ausztriának a Burgenlandot, vagyis Nyugat-Magyarországot, amit az entente Ausztriának ígért. Már eddig is több vészes esztendő történt a magyar népfelkelő csapatok és osztrák

Egyre nagyobb arányokat ölt a fenyegető országos veszedelem: a vasutasok sztrájkja

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

Harding elnök és kormánya ma minisztertanácsot ültetett a vasuti sztrájk ügyében. A kormány terveit most a kiengesztelés és békítés módjára irányulnak. Erőszakos intézkedésre, bírói beavatkozásra, vagy a hadsereg használatára, vagy a végül erőszakos vasutovonalak államkezelésére átvételére csak akkor gondolnak, ha már semmi más kibontakozás nem lesz lehetséges. Dacára annak, hogy kormánykörökben még mindig erősen bíznak abban, hogy a sztrájk elkerülhető lesz, a miniszter mégis elkészítettek minden szükséges javaslatot és a minisztertanács elé terjesztették a lehetséges felmerülő szükségintézkedések tervezetét.

vezett 20 százalékos munkabéresökkentésnek a hasznát kívánják a nagyközönségnek átadni az egyidejűleg eszközöndő vilteldji csökkentés által. A KORMÁNY MEGOLDÁSI KISÉRLETEI. Harding elnök felhívására az államközi kereskedelmi tanács és a munkatanács közös gyűlést tartott a sztrájk ügyében. Ez volt a két állami szervezet első közös gyűlése. A két tanács elnöke ezután huzamos tanácskozást folytatott Harding elnökkel. A kormány több hatósága is a sztrájk ügyének megoldására foglalkozott. Az igazságügyi miniszter és a munkaügyi miniszter több tanácskozást folytattak a nap folyamán. Megírták már, hogy az első miniszter, aki a sztrájk fenyegetésének elhárítása után nyilatkozott, a postai ügyek miniszter volt, aki kijelentette, hogy a posta minden körülmények között eleget fog tenni feladatának a sztrájk idején is. Ebben a miniszteriumban már kimerítő tanácskozások folytak arról, hogy milyen intézkedésekkel tudják biztosítani a postai forgalom zavartalan lebonyolítását, ha csakugyan sztrájk lesz. A postarovonatok eddigi őrségét megszorították majd, ezen kívül motortraktókat és repülőgépeket fognak használni.

Kormányok rázkodása Európában

Az angol és a francia parlament újból tanácskozásra ült össze.

Amint a konferencia ideje mindig jobban közeledik, az is mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy egy sereg fontos kérdést kell előbb a legnagyobb őszinteséggel letárgyalni, mielőtt munkába vehetnek a lefegyverzés csökkentésének tényleges terveit. Meg kell a módját találni annak, hogyan biztosítható a franciák számára a németekkel esetleges újabb támadásával szemben. Erre a célra nem bizonyult jónak az a szerződés, amit Wilson követséget össze, de amit az amerikai nemzet nem volt hajlandó elfogadni. Ehez a megértéshez feltétlenül szükséges, hogy a legnagyobb pontossággal megdölgjék, hogy milyen mértékben hajtották végre Németországban a lefegyverzést, a minék az adatai ma még nem állnak a konferencia rendelkezésére.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

Harding elnök felhívására az államközi kereskedelmi tanács és a munkatanács közös gyűlést tartott a sztrájk ügyében. Ez volt a két állami szervezet első közös gyűlése. A két tanács elnöke ezután huzamos tanácskozást folytatott Harding elnökkel. A kormány több hatósága is a sztrájk ügyének megoldására foglalkozott. Az igazságügyi miniszter és a munkaügyi miniszter több tanácskozást folytattak a nap folyamán. Megírták már, hogy az első miniszter, aki a sztrájk fenyegetésének elhárítása után nyilatkozott, a postai ügyek miniszter volt, aki kijelentette, hogy a posta minden körülmények között eleget fog tenni feladatának a sztrájk idején is. Ebben a miniszteriumban már kimerítő tanácskozások folytak arról, hogy milyen intézkedésekkel tudják biztosítani a postai forgalom zavartalan lebonyolítását, ha csakugyan sztrájk lesz. A postarovonatok eddigi őrségét megszorították majd, ezen kívül motortraktókat és repülőgépeket fognak használni.

A NEMET HELYZET.

Az angol és a francia parlament újból tanácskozásra ült össze.

Amint a konferencia ideje mindig jobban közeledik, az is mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy egy sereg fontos kérdést kell előbb a legnagyobb őszinteséggel letárgyalni, mielőtt munkába vehetnek a lefegyverzés csökkentésének tényleges terveit. Meg kell a módját találni annak, hogyan biztosítható a franciák számára a németekkel esetleges újabb támadásával szemben. Erre a célra nem bizonyult jónak az a szerződés, amit Wilson követséget össze, de amit az amerikai nemzet nem volt hajlandó elfogadni. Ehez a megértéshez feltétlenül szükséges, hogy a legnagyobb pontossággal megdölgjék, hogy milyen mértékben hajtották végre Németországban a lefegyverzést, a minék az adatai ma még nem állnak a konferencia rendelkezésére.

Az angol és a francia parlament újból tanácskozásra ült össze.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

FELROBBANT A B. & O. VASUT EGYIK MOZDONYA.

AKRON, O., okt. 18. — A Baltimore és Ohio vasutvonalának Cleveland-Massillon ágán felrobbant tegnap egy gőzmozdony. A robbanás folytán Jacob Courtwright mozdonyvezető szörnyen halt, Freeman Kelly futó meg súlyosan megsérült. Mindketten massilioniak.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

AZ ORSZÁGOS KERESKEDELMI KAMARA.

AZ ORSZÁGOS KERESKEDELMI KAMARA.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

MERENYLET SCHEIDEMANN ELLEN.

BERLIN, okt. 18. — Philip Scheidemann, a német többségi szocialisták vezetője, ellen merényletet kíséreltek meg, de sikertelenül. A volt ideiglenes kancellárra többször rálöttek a Luderscheiderben tartott négyülésen, de a golyók nem találtak. Scheidemann, akinek a pártja megbukott a tegnapi választásokon Berlinben, éppen beszédet intézett a néphez, amikor a merénylő le akarta löni.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

ANGLIA NAGY FLOTTAJA A CSENDES ÓCEÁNON.

LONDON, okt. 18. — Abban az esetben, ha a washingtoni konferenciának nem sikerül a lefegyverzés és a távol kelet kérdését elintézni, az angol birodalom hatalmas hajóhadat teremt a Csendes tengeren Singapore székelyhely. Erre vonatkozóan az angol birodalom kormányai már megegyeztek.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

A vasúttársaságok visszautasították a vasuti munkatanács közvetítő ajánlatát. — Most folyik a másfél milliós műhely munkásszervezetek tanácskozása. — A munkások szerint a vasúttársaságok tulajdonképpen a nyílt műhely érdekében kergetik sztrájkba a munkásságot. — A kongresszusban pedig attól tartanak, hogy a vasúttársaságok át akarják vétetni a vasutakat az állammal.

MEGHALT A VOLT BAJOR KIRÁLY.

DAPEST, okt. 18. — Laipolt bajor király, ma megárvári (Vasm.) kastélyában elhunyt 76 éves volt. A királyt III. Lejos néven bismarckot ki királyármán Ottó királyt elmozdították a trónról.

Closely Bound

SZABADSÁG

Általános leírás és kiadványi adatok.

KERESZT... The Szabadság Printing & Publishing Co. (An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$6.00; hat hónapra \$3.00; három hónapra \$1.50.

A remény sugara.

WIESBADENBEN német és francia előkelő üzlet és pénzemberek s politikuskok gyűltek össze, hogy megbeszéljék, miként lehetne a két ország között a kereskedelmi érintkezést barátságosabbá tenni.

"Hosszu idő óta — írja többek között Col. House — nem csillant fel Európában a reménynek olyan sugara, mint most, hogy Wiesbadenben Louis Loucheur, a felszabadított területek minisztere Franciaországban és Dr. Walther Rathenau, a német rekonstrukciós miniszter találkoztak egymással.

Ennél a találkozásnál azonban még tovább kell menni. Praktikus módot kell találni arra, hogy Németország készpénzben fizethesse a reparációs pénzt. Ha ez meg nem történik, a mostani valutáris bajok továbbra is megmaradnak.

Az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarájának kiküldött bizottsága, amely most nemrég tért vissza az európai megfigyelő körútjáról, jelentésében többek között ezt mondja: "Nincs még egy ország ebben a pillanatban, amely az általános valutáris depressziót jobban megérezze, mint az Egyesült Államok. S nincs ország, amely jobban rá lenne utalva arra, hogy az európai valutáris helyzet rendezve legyen.

Viscont Bryce, mielőtt elutazott volna, egy beszédben többek között a következőket mondotta: "Európában majdnem minden nemzet a csőd szélén áll. A pénz értéke a legtöbb esetben majdnem egyenlő a nullával. Hogyan lehet kívülről ilyen körülmények között, hogy kontinentális Európában, különösen pedig Közép- és Kelet-Európában a business fellendüljön?"

Invernessben legutóbb Lloyd George kijelentette, hogy a pénz értékének a helyreállítása tisztára csak a nemzetek pénzügyi manipulációjától és külpolitikájától függ. Hangsúlyozta, hogy minden nemzetnél, nem egyedül csak Nagy-Britanniánál. Ez pedig addig nem következhet be, míg a nemzetek meg nem tanulják, hogy csakis a kooperációval lehet előrehaladni, csakis az egymás segítségével gondolhatnak az általános prosperitásra.

Minden nemzet gyűlölködik, minden nemzet tisztában van azzal, hogy egymás megértése nélkül nem lehet boldogulni. Mégis, eddig nem akadt intelligens, megértő lélek, aki az egymáshoz való közeledés eszméjét propagálta volna. Ha ilyen közeledésre indító propagandát lett volna mindjárt a fegyverszünet megkötése után, ha lett volna valaki, aki fáradságot veszt magának, hogy az ellentétes elemeket legalább félig-meddig békes alapon összehozza, a helyzet mai képe sokkal, sokkal kedvezőbb lenne és a pénzügyi nehézségek, ha meg is volnának, sokkal kisebb mértékben jelentkeznének.

A legkülönbözőbb teóriák merültek fel a valuták leszállásának magyarázására. Az egyedüli fontos tény, hogy a helyzet ilyen szomorú. Ezen kell segíteni. És a wiesbadeni tanácskozás az első reménység arra, hogy a segítés akciója talán egyszer csak megindul."

Amerikai muzsikuskok.

Nagy siker Párisban.

AZ amerikai ifjú muzsikuskoknak, zongorásoknak, hegedűsöknek, komponistáknak és énekesekeknek szép, meleg sikerük volt a francia fővárosban. Fontainebleau-ban van az amerikai kolónia konzervatóriuma, amelyben a záró hangversenyt az utolsó három szemsternek, a napokban megtartották. A hangversenyen nemcsak nagyon előkelő közönség jelent meg, hanem a párisi lapok előkelő zenekritikusai is, kik abban a megtiszteltetésben részesítették a szereplőket, hogy komolyan foglalkoztak velük; a munkájukat. Ez pedig igen sokat jelent, majdnem mindent. A párisi lapok kritikusai megszokták, hogy a legszigorúbb mértékkel mérjék. S az a produkció, amelyet nem lehet a legszigorúbb mértékkel mérni, csak viccekre és könnyed elmeségre, vagy vállveregető biztatóra számíthat. De az amerikaiakat komolyan érték.

A Figaro kritika nagy nyomon vezet. Figyelmezteti olvasóit arra, hogy az amerikaiak, mikor megérkeztek Párisba, hogy a francia rendszert tanításnak alvessék magukat, sem a fűgval, sem az ellenpontozással nem voltak tisztában! Mikor Paul Vidal, a professzorok czekek a demónikus dolgokkal először kezdett foglalkozni, az amerikaiak formálisan megrettek. Az egyik közülük annyira megijedt, hogy saladt vissza a házájába. A többiek azonban hőiesen kitartottak. És a kitartásukat nagy siker koronázta. Nemcsak, hogy megtanulták a fűgval és az ellenpontot, de az interpretációjuk tisztaságban, biztonságban, a feljogos helyes voltában művészi magaslata emelkedett. Olyan magaslata, amely a feltétlenül tezi az iskola növendékeit a szigorú kritikára.

A kritikuskok elismerik az instrumentumokon játszóknak ügyességét, szorgalmát és valamennyinek szép jövőt jósolnak. A legnagyobb elismerés hangján azonban az énekesekekről emlékeznek meg. A muzsikuskok intonálásában, a szöveg kiejtésében elsőrangúak — írja rólyuk a Gaultois kritikusa.

A második helyben a komponisták említhetők, akik, ugyilátszik kivétel nélkül Saint Saens zenéjének hőldolnak és őt utánozzák mindenben.

Általában meglepő és nagyon árendetes az amerikai muzsikuskoknak, a komoly, a tudományosan zene művelődnek ez a szép és meleg sikere. Meglepő azért, mert még magában az Egyesült Államokban se adtak eddig nagy kitelt azoknak a muzsikuskoknak, akik pedig azt megérdemelték volna. De örvendetes, mert épen ők maguk, a muzsikuskok voltak azok, akik a saját honfirtasikat meggyőzték arról, hogy mennyire nincsen igazuk.

Sok reményre jogosít az amerikai muzsikuskok, a fiatalok, a törekvők, az igaz lelkesedések.

Ezek a fiúk és leányok azok, akik ma az Új Amerika kapujában állnak, magassra szegitt fejvel, szembe a felkelő Nappal.

BANKHÁZAM MINDENNAP ÚJ BETÉTEKET KAP... KISS EMIL, Bankár

Miért szünetel minden építkezés Budapesten?

A "Szabadság" budapesti levelezőjéről

LA KÁSHANYRÓL irt mult kori cikkemben röviden kitértem az építkezések kérdésére. Ez a kérdés érdemes arra, hogy behatóbban foglalkozzunk vele. Mert egészen bizonyos, hogy gyökeres javulás a lakásviszonyokban csak akkor állhat be, ha az egész vonalon megindul az építkezés.

hogy az állami kezelésben épülő házak mindig sokkal költségszebbek, mint a magánvállalkozásban épülők. A nagy szervezeti apparátus, a rengeteg iprodai munka, a bizottságok, ankéték stb. stb. annyira megrágrítják az állami építkezést, hogy például a szakszói telepen most felépült két-szobás, egyszerű vidéki típusú ház, 450 ezer koronába került, holott magánvállalkozásban, tömegépítkezés esetén, ennnyiert háromszobás komplett lakást lehetne építeni.

Egy jövevű budapesti építészhez fordultam szakzszerű tájékoztatásért. Az építész a következőket fejtette ki az okokat, melyek az építkezést manapság megnehezítik, sőt csaknem lehetetlenné teszik:

Közismert dolog, hogy a nagy drágaság és az anyagihiány az oka első sorban minden iparág pangásának. Hogy az építőiparban beállott drágulást szemléltessim, elég egy-két jellemző adat. 1000 drb. téglá 1914-ben helyhezszállítva 48-50 koronába került; ma 1000 drb. 1700-2100 koronába kerül, de az építetőnek magának kell elfuvaroztatnia a gyárból, ami újabb tetemes költséget jelent. Azonkívül a téglák egy időre próbáképen leszállították a téglá árát 1100 koronára, de ez sem lendítette fel az építkezést, mint remélték. Egy köbméter a háboru előtt 54-56 fillér órabért kapott, egy napzsámos 20-25 fillér; ezzel szemben ma egy köbméternek 12-15 korona, egy napzsámosnak 7-10 korona órabér jár. Mint látjuk, a bérek ugyan nem emelkedtek olyan arányban, mint az anyagok; de azért ez is nagyon megrágrítja az építkezést. A mai árviszonyok mellett egy lakóház köbméterenként 1000-1200 koronába kerülne, míg a békeidőben 16-22 koronába került. Már most ebből könnyen kiszámíthatjuk, hogy az építkezés nem fizeti ki magát a magánvállalkozásoknak, hiszen ha csak 4 százalékos jövedelmezősége akarva elérni, akkor is egy kétszobás egészen szerény lakásért 15-20 ezer korona minimális évibért kellene kérnie, amit egyrészt kevesen bírnának megfizetni, másrészt a lakbérre vonatkozó rendeletek sem engedélyeznek, mert a maximális lakbérértékelés az 1918. évbeli bér 160 százalékát meg nem haladhatja. Ebből is 52 százalékot a közüzemi pótlékokra kell fordítani. Szóval a magánvállalkozónak nem "Business" építkezni.

A családi házak építése is hasonló akadályokkal jár. Az állam 300 millió koronát irányzott elő kisebb családi házak építésére, hogy a hajléktalanokat, első sorban a vagonlakókat fedél alá juttassa. De közismert dolog,

kat egyszerűen minimális bérrrel elreklvirálják tőle. Ilyen körülmények közt természetesen beszámolni sem lehet építkezésekről. Új ház alig épül. Az építőipar munkája ugyiszóval a kizárólag műhelytoldalkokra, üzlet- és gyárhelyiség bővítésekre, szóval átalakításokra szorítkozik. Itt-ott épül gyárépület is, főleg nyersanyag feldolgozó üzemek részére. Mínt hogy 1918 óta sok szálloda megszünt, mert a különböző hatósági központok számára foglalták fel őket, most aztán sok épületet alakítanak át szállodának és panzióknak. Mozik is készülnek, így pl. a volt Dohány-utcai Hungaria fürdőt most alakítják át mozivá és szállodává.

Nyilvánvaló, hogy eme állapotok folytán az építészek és építőipari munkások javára munka nélkül áll. Nagyon sok építész ment külföldre, túlyomórészt a Balkán felé, de Argentínába, Brazíliába is sokan vándoroltak ki közülük. A munkásoknak is nagy része kereset munkát a szomszédos államokban, ugyhogy, ha hirtelen megindulna az építkezés, újabb akadállyal kellene számolnunk: óriási hiány mutatkozna képzett építőipari munkásokban.

Az építkezési viszonyok csak a közállapotok és gazdasági helyzet általános javulásával fordulhatnak jobbra, ha a területek minden területén beáll az olesőbódás. Így nyilatkozott az építész. En pedig eltávozva, azon gondolkodtam, hogy valamiről mégis elfeledkezett szives informálóm. Mert óriási arányú építkezések folynak mindenütt, amerre csak néz az ember: légvárak és kártyavárak épülnek minden vonalon.

A bűnhullám Washingtonban

Egy képviselő panasza.

ROY G. Fitzgerald, ohioi képviselő fel van háborodva. Míltán. Azon van felháborodva, hogy az ország egy városában se fordul elő annyi bűneset, mint a fővárosban. Washingtonban a törvényszékek valószínűleg orgyál tarlanak. Epen ezért a képviselő azt követeli, hogy a főváros rendőrségét vegyék szigoru vizsgálát alá.

"Elképzeltetlen előttem — mondja többek között az ohioi képviselő — hogy épen az ország fővárosában legyen ennyi bűneset. Megdöbbentő ez. Ez az állapot ségyene a fővárosnak és ségyene az egész országnak. Az az indítványom, ne vesztessimk időt a főváros erkölcsének a megjavítására. Ki kell tisztítani a fővárost, különösen most, hogy Washington a legfegyverszüneti konferenciára készülődik. Igazán világraszóló ségyene lenne a fővárosnak és az egész országnak, ha előkelő vendégeink semmi mást nem találnának itt, csak törvényszékekét. Valamit tenni kell, hogy ettől a tudattól megkíméljük a látogatóinkat s hogy megővjük a saját jó hírnevünket.

A statisztikai adatokból megállapíthatom, hogy Washington vezet a bűnkronikában, az ország többi városai előtt. Ennek a szomorú ténynek a mélyére kell tekinténünk. Azonnal intézkedni kell ebben az ügyben, mert az ország többi városai előtt. Ennek a szomorú ténynek a mélyére kell tekinténünk. Azonnal intézkedni kell ebben az ügyben, mert az ország többi városai előtt.

le, vagy pedig a new yorkiak békésedni természetiek, mint a washingtoniak? Mennyiben felelős egy rendőrség az ilyen állapotokért? Ezekre a kérdésekre választ kell adni. És a választ csakis a kongresszusnak erre a célra kiküldött bizottsága előtt lehet megadni. Hasonlítsuk össze, hány gyilkosság történt Washingtonban és hány a más városokban. Washingtonban a mult esztendőben 44 gyilkosság történt — ne felejtjük el, hány lakosa van a fővárosnak! Clevelandban, a

Retteg az amerikai bankettektől Foch.

Fél a bátor hadvezér.

FOCH marsallra mindent rá lehet mondani a világon, csak azt nem, hogy gyáva. A marsall bátor ember, amit az is igazol, hogy át fog jönni az Egyesült Államokba és itt végig eszik majd egy csomó bankettet, banketteket, amelyekről undorodik, banketteket, amelyekhez általában nincsen szokva, banketteket, amelyekkel agyon fogják őt az Új Világban traktálni.

Szegény marsall, ha ezt tudta volna előre. De nem tudta. Még csak nem is sejtette. Egyébbel volt elfoglalva, sok minden más egyéb járt a fejében. Itt van Németország. Egész biztos, hogy a szövetséges hadak volt generalisszusa sokkal többet gondolt a franciák közvetlen és utált szomszédjára, mint Amerikára, ahová el kell neki menni. Hirtelen azonban egy ebédnél észbe jutott neki Fayolle marsall, akit addig ettettek szép fogadott hazánkban, míg nagyon, nagyon beteg nem lett. Annyira beteg lett, hogy kénytelen volt el is utazni az Államokból. Erre azután Foch marsallnak nem ment le több falat a torkán. Elkezdett kérdőzködni, hogy mi is van hát ott Amerikában, mit adnak ott az embereknek enni, hogy az ő barátja is fegyvertársra beteg lett tőle.

Megnyugtatták a tábornagyot, hogy Amerikában is civilizált emberek élnek, akik civilizált ételeket fogyasztanak. Ez még csak megnyugtatta volna valahogyan a hős katonát, de akkor megint észbe jutott az a rengeteg bankett, amit végig kell majd ennie távoli Amerikában. A bankettek, jaj, amik alól egy ország reprezentáns képviselője, nem vonhatja ki magát, a bankettek, amelyek megrontották az éjszakai álmát, ráfeküdtek a gyomrára és már előre lidérenyomással gyomorrontást okoztak neki.

Eszebe jutottak neki az ételek, amelyekről neki az amerikai szanktérok beszámoltak. A grevik, a mesd potozsa, a pájók és a többi, a sajtoknak, húsoknak, halaknak, a tengeri pókoknak, csigáknak és egyéb hullóknak a sokasága, eszebe jutott ama fészta, amit french pastrynek neveznek, még pedig minden alap nélkül.

Eszebe jutottak az ételek örült tömegei, amelyeket már egy ilyen banketten szervizolnak szokatlan és főleg eszebe jutott William Jennings Bryan, aki miatt és Volstead miatt szárazság van Amerikában, holott a marsall hozzászólt az ő kis borához minden étkezésnél. Szóval Foch marsall most először fél életében. Hát még hogy félhetnek majd azok, akik a banketteket rendezik!

Kétszer ad, aki gyorsan ad

Most van igazán szükség odahaza az amerikai bankok segítségére, most amikor tüzelőanyag élelmiszert és ruházatot kell tőlre beszerezni. Most könnyű segíteni, mert a korona árfolyama nagyon alacsony.

Küldjön most

mert odahaza nemcsak kapóra jön a pénz, de néhány dollárral az egész család áttelelhet. Az általunk küldött pénzt a legrövidebb idő alatt kifizetjük, amit a címzett nyugtájával igazolunk. Ami

Felesleges pénze

van, azt ne tartsa odahaza, hanem küldje be hozzá, mint zánk mint

Betétet

Pénze nemcsak biztos helyen van nálunk, de százalékkal kamatozik és kivánóságára kamatozik bármikor visszafizetjük.

Közjegyzői ügyek

pontos és lelkiismeretes elintézéséről híres bankunk.

Hajójegyek

Európából és Európába nálunk a társaság erejénél arán kaphatók. Utleveleket megszerzünk és rokonainak kihozatalához szükséges okiratokat kiállítunk és hitelintéskünk.

American Union Bank

Németh János, elnök. Főüzlet: 10 East 22nd Street a bankpalotában. Fióközlet: 1597 Second Avenue corner 83rd Street. NEW YORK CITY

RUTTKAY JENŐ, BANKHÁZ

106 Avenue B, New York, N. Y.

zemo BŐRBAJOK ELLE... PATTANÁSOK, EGORATK PÖRSENESEK ÉS FOLTI eltávolítja

United States Lines... NORTH GERMAN LLOYD... NEW YORKBÓL egyenesen minden átszállás nélkül CHERBOURGBA és BREMÁBA

MAGYAROK AMERIKÁBAI

Akiket megállítottak Ellis Island kapuinál

A "Szabadság" eredeti tudósítása.

Braziliából, ahol a santsói kikötőben szálltak hajóra, érkeztek a 21 éves **Szakács Ferenc**, a ki unokafivéréhez, **Szakács Márton**hoz akar utazni, **Eckmanba, W. V. ba.** — a 26 éves **Kulcsár István** és fivéré, **Kulcsár Tamás**, akik unokafivérékhöz, **Fülöp Mihály**hoz akarnak utazni, **Eckmanba, W. Va.** — a 27 éves **Szász András**, aki sógorához, **Fülöp Mihály**hoz kíván utazni, **Eckmanba, W. Va.** — a 25 éves **Fóri István**, aki nagybátyjához, **Kádár János**hoz akar utazni, **Eckmanba, W. Va.** — a 21 éves **Péter Lajos**, aki nagybátyjához, **Barta István**hoz kíván utazni, a kinek címe: **Kenmont Coal Co. Jeff, Ky.** — és a 18 éves **Lukács András**, aki apjához, **Lukács András**hoz akar utazni **Eckmanba, W. Va.**

A nevezettek mindannyian öltöztetési (Kükköltözési) illetégszerű, több-kevesebb rokonságban állanak egymással és együtt utaztak **Braziliába**, ahol 14 hónapon át mint napismosók és mezei munkások dolgoztak és együtt utaztak onnan ide az **Avere** hajóval. Azon körülmény, hogy mindannyian a "Box 95. Eckman, W. Va." címet mutatják fel, továbbá, hogy mindannyian egyformán 50 dollár volt a birtokában, főleg pedig, mivel mindannyian a West Virginiai szénvidékre utaznak, hol jelenleg a bányások sztrájkolnak és mivel a munkásviszonyok az Egyesült Államokban igen sok kívánni valót hagynak hátra, arra gyanúra szolgáltatott okot, hogy a nevezettek mint szegődött munkások jöttek ide. Fennáll még az a nem éppen alaptalan gyanú is, hogy az eckmani rokonok mint sztrájkőröket hozták őket ide.

A bevándorlási hatóság érelves vizsgálatot indított meg az ügyben. Ha kiderülne, hogy a gyanú kelte alappal bír, úgy bizonyos, hogy a vizsgáló bíróság kizárja őket, mivel esetben nem a születési helyükre, hanem Braziliába deportálják őket, mert a törvény úgy rendelkezik, hogy minden kizárt, elvezén abba a kikötőbe deportálható, honnan kihajózott.

A KONVENTI KIKÜLDÖTTÉK MŰKÖDÉSE.

A reformátusok munkája és mozgalma Amerikában.

Mindazok, akik az amerikai magyar reformátusok élete iránt érdeklődnek, tudják, hogy a reformátusoknak a kedves vendégeik vannak a szülőhazából. Ezek a kedves vendégek az Egyesült Konventek, tehát a magyar református anyaszentegyházak a hivatalos és teljes hatalommal kiküldötték: **Dr. Boér Elek** az erdélyi egyházkerületnek főgondnoká és **Takaró Géza** budapesti főkönyvosa lett.

Mindnyájan tudjuk, hogy kétféle megbízalással jöttek át Amerikába. Az egyik megbízatás az volt, hogy a Kálvinista Világszövetség gyűlésén a mi egyházunkat képviseljük, a másik pedig az, hogy abba a házba, amelybe a magyar református egyházaknak két egyházmegye került, valami rendet teremtsenek.

Az első megbízatást hatalmas eredménnyel végezték el. Az előtt a nagy gyűlés előtt, amelyen 40 millió kálvinista volt képviselve az egész világból, hatalmas beszédek tartottak a nagyban hozzájárultak, hogy a legnagyobb s tettekre is kész rokonszenv nyilvánuljon meg a magyar református egyház és különösen annak elszakított részére iránt. Hogy ez a rokonszenv nemcsak szalmaláng volt, hanem áldozatos tettekre is kész jöndültek, annak a bizonyossága, hogy már az év október 30-ika minden amerikai kálvinista templomban az európai kálvinisták vasárnapja lesz, amikor ezekért az egyházakért fog imádság szállani Istennek trónja elé, hogy a magyar reformátusok, akik a jövőre a magyar reformátusok a javára adták. Természetes, hogy miután Európában a mi egyházunk — ide számítva az elszakított részeken levő egyháztesteket is, a legnagyobb és miután ezek az elszakított részek azok, amelyek a legfőbb szenvednek, a segítség a legnagyobb részben, ezeket az egyházakat fogja illetni.

semmi más, mint hűség az anyaszentegyházhoz, nem kell hozzá meg, mint megismerés annak, hogy mindig az első határozat a legjobb. Ha minden egyházközség teljes bizalommal lenne az egyházmegye iránt, nem kerülünk volna károsba, hanem szép csendesen átélhetnénk volna az árvíz felett is, amelyek bizony most sok helyen felborítással fenyegetik az egyházakat a hajókat. A földgöcs pedig a hajó. Ezért minden áldozatot meg kell hoznunk.

A kiküldötték ezek elsőborsón is az erdélyi budapesti egyházmegyében megjelölt két testvér egyházzal a hivatalos képviselővel folytatott tárgyalásokon. Itt az a megállapodás jött létre, hogy miután a Presbiteriális egyház nem vehető át sem az egyik, sem a másik egyházzal, ezért a mi magyar egyházunkra nézve a legjobb, ha megtarthatjuk egyházmegyéi szervezetüket: a konventi kiküldötték a Reformed Churchnek a hivatalos megbízottal tárgyaljanak csupán az legyen benne az egyházunkról, hogyha valamelyik egyházmegye a presbiteriális egyházzal önjajlata későbbben esatlakozik, oda elbocsátásuk.

A tárgyalás így megindult könyvebb lett. Nem kellett attól tartani, hogy a presbiteriális egyháznak nehézségei lesznek. Hála legyen az Istennek, ezek a tárgyalások teljesen eredményesek voltak. Azok a nehézségek, amelyek az ugynevezett lancasteri egyházmegye iránt úgy itt, mint oda, hazámadak, teljesen eloszlatottak és a tárgyalás így olyan eredményes jött létre, amely a legteljesen bizonyították a testvéri szeretetnek és annak a krisztusi szellemnek, amely lehetővé teszi, hogy a két egyházmegye minden aggodalom, minden kétségkedés nélkül foglalhassa el a maga helyét az Egyesült Államokbeli Református Egyházban.

Mik voltak a nehézségek a lancasteri egyházmegyével szemben? Először is a kálvinista kérdés. Rámattunk arra, hogy az egyházmegyei szervezet megtartása mellett, ez a kérdés teljesen kapcsolódik, mert az egyházközségek a törvényes joga az egyházi törvények által biztosított, sőt ha valamely egyház megszüntül, vagy más nem kálvinista felekezetbe lépne át, úgy az egyházmegye, mint magyar intézmény, magyar egyházi célokra használható fel az ilyen egyházi birtokok. Egyetlen egyházközség sem haborigatható meg javainak a birtoklásában.

A második volt a nyelvi kérdés. Az ilyen kérdés egy kálvinista egyház kebelében, tulajdonképpen nem kérdés. Az egészen természetes, hogy nincs olyan hatalmaság ezen a világon, amelyik egy gyülekezetet a nyelvének a megváltoztatására kényszeríthetne. Ezt csak maga a gyülekezet, minden jogunk a törvényes lehet.

De mégis, hogy minden vonalon megnyugvás jöjjön létre, az egyházmegye a nyelv szabad használata is biztosítva lett, sőt ígéretet kapott a bizottság arra is, hogy a Reformed Churchnek egy vagy két iskolájában a felelős felek magyar tanításra is alkalom adatik azzal, hogy magyar tanácsot állítsanak fel. Még többet is sikerült elérni. Alkalmat ad a Reformed Church arra, hogy Magyarországból az öt egyházkerülethez, öt pappnevűdjön át és itt egyik Semináriumunkon két évet töltsön el, hogy így készüljön el az amerikai szellemű munkára, amelyre Magyarországon is olyan nagy szükség van.

A harmadik kifogás volt az, amely az egyházak közötti érintkezés vonatkozott. Ez természetesen, hogy olyan hivatalos kapcsolatunk van, amely a konventi kiküldötték, nem lehet feltartani, de minden hivatalos kapcsolatnál erősebb lesz az a testvéri viszony, amelybe most kerülünk igazán a Református egyházzal vagy legalább is azazal, az irányítással, amely Jézus általánosan a felelős felek között van minden bizonnyal. Hivatalos kapcsolatunk az egyházmegye és a képviselői bizottság keresztül maradt fel.

A negyedik kifogás volt, hogy nem volt határozatlan a lancasteri egyházmegyében, hogy az 1919, 1920 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1921-22 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1923-24 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1924-25 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1925-26 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1926-27 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1927-28 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1928-29 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1929-30 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1930-31 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1931-32 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1932-33 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1933-34 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1934-35 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1935-36 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1936-37 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1937-38 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1938-39 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1939-40 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1940-41 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1941-42 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1942-43 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1943-44 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1944-45 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1945-46 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1946-47 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1947-48 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1948-49 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1949-50 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1950-51 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1951-52 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1952-53 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1953-54 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1954-55 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1955-56 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1956-57 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1957-58 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1958-59 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1959-60 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1960-61 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1961-62 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1962-63 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1963-64 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1964-65 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1965-66 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1966-67 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1967-68 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1968-69 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1969-70 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1970-71 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1971-72 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1972-73 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1973-74 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1974-75 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1975-76 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1976-77 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1977-78 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1978-79 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1979-80 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1980-81 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1981-82 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1982-83 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1983-84 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1984-85 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1985-86 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1986-87 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1987-88 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1988-89 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1989-90 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1990-91 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1991-92 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1992-93 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1993-94 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1994-95 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1995-96 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1996-97 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1997-98 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1998-99 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 1999-00 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2000-01 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2001-02 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2002-03 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2003-04 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2004-05 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2005-06 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2006-07 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2007-08 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2008-09 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2009-10 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2010-11 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2011-12 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2012-13 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2013-14 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2014-15 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2015-16 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2016-17 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2017-18 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2018-19 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2019-20 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2020-21 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2021-22 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2022-23 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2023-24 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2024-25 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2025-26 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2026-27 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2027-28 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2028-29 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2029-30 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2030-31 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2031-32 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2032-33 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2033-34 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2034-35 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2035-36 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2036-37 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2037-38 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2038-39 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2039-40 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2040-41 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2041-42 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2042-43 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2043-44 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2044-45 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2045-46 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2046-47 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2047-48 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2048-49 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2049-50 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2050-51 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2051-52 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2052-53 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2053-54 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2054-55 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2055-56 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2056-57 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2057-58 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2058-59 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2059-60 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2060-61 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2061-62 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2062-63 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2063-64 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2064-65 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2065-66 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2066-67 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2067-68 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2068-69 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2069-70 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2070-71 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2071-72 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2072-73 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2073-74 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2074-75 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2075-76 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2076-77 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2077-78 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2078-79 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2079-80 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2080-81 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2081-82 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2082-83 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2083-84 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2084-85 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2085-86 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2086-87 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2087-88 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2088-89 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2089-90 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2090-91 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2091-92 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2092-93 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2093-94 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2094-95 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2095-96 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2096-97 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2097-98 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2098-99 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2099-00 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2100-01 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2101-02 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2102-03 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2103-04 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2104-05 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2105-06 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2106-07 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2107-08 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2108-09 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2109-10 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2110-11 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2111-12 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2112-13 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2113-14 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2114-15 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2115-16 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2116-17 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2117-18 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2118-19 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2119-20 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2120-21 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2121-22 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2122-23 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2123-24 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2124-25 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2125-26 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2126-27 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2127-28 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2128-29 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2129-30 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2130-31 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2131-32 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2132-33 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2133-34 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2134-35 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2135-36 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2136-37 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2137-38 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2138-39 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2139-40 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2140-41 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2141-42 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2142-43 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2143-44 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2144-45 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2145-46 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2146-47 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2147-48 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2148-49 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2149-50 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2150-51 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2151-52 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2152-53 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2153-54 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2154-55 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2155-56 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2156-57 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2157-58 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2158-59 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2159-60 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2160-61 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2161-62 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2162-63 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2163-64 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2164-65 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2165-66 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2166-67 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2167-68 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2168-69 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2169-70 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2170-71 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2171-72 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2172-73 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2173-74 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2174-75 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2175-76 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2176-77 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2177-78 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2178-79 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2179-80 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2180-81 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2181-82 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2182-83 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2183-84 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2184-85 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2185-86 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2186-87 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2187-88 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2188-89 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2189-90 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2190-91 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2191-92 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2192-93 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2193-94 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2194-95 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2195-96 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2196-97 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2197-98 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2198-99 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2199-00 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2200-01 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2201-02 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2202-03 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2203-04 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2204-05 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2205-06 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2206-07 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2207-08 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2208-09 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2209-10 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2210-11 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2211-12 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2212-13 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2213-14 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2214-15 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2215-16 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2216-17 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2217-18 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2218-19 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2219-20 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2220-21 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2221-22 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2222-23 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2223-24 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2224-25 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2225-26 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2226-27 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2227-28 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2228-29 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2229-30 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2230-31 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2231-32 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2232-33 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2233-34 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2234-35 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2235-36 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2236-37 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2237-38 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2238-39 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2239-40 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2240-41 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2241-42 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2242-43 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2243-44 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2244-45 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2245-46 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2246-47 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2247-48 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2248-49 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2249-50 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2250-51 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2251-52 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2252-53 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2253-54 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2254-55 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2255-56 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2256-57 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2257-58 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2258-59 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2259-60 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2260-61 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2261-62 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2262-63 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2263-64 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2264-65 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2265-66 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2266-67 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2267-68 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2268-69 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2269-70 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2270-71 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2271-72 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2272-73 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2273-74 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2274-75 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2275-76 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2276-77 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2277-78 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2278-79 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2279-80 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2280-81 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2281-82 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2282-83 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2283-84 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2284-85 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2285-86 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2286-87 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2287-88 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2288-89 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2289-90 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2290-91 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2291-92 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2292-93 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2293-94 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2294-95 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2295-96 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2296-97 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2297-98 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2298-99 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2299-00 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2300-01 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2301-02 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2302-03 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2303-04 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2304-05 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2305-06 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2306-07 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2307-08 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2308-09 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2309-10 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2310-11 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2311-12 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2312-13 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2313-14 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2314-15 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2315-16 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2316-17 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2317-18 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2318-19 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2319-20 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2320-21 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2321-22 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2322-23 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2323-24 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2324-25 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2325-26 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2326-27 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2327-28 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2328-29 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2329-30 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2330-31 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2331-32 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2332-33 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2333-34 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2334-35 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2335-36 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2336-37 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2337-38 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2338-39 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2339-40 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2340-41 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2341-42 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2342-43 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2343-44 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2344-45 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2345-46 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2346-47 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2347-48 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2348-49 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2349-50 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2350-51 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2351-52 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2352-53 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2353-54 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2354-55 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2355-56 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2356-57 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2357-58 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2358-59 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2359-60 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2360-61 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2361-62 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2362-63 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2363-64 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2364-65 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2365-66 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2366-67 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2367-68 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2368-69 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2369-70 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2370-71 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2371-72 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2372-73 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2373-74 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2374-75 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2375-76 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2376-77 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2377-78 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2378-79 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2379-80 megindult a kálvinista kérdés, hogy az 2380-

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK

BUDAPESTI JELENTÉSEK

OHAZAI UJSÁGHIREK

MAGYAR KÖZSÉG ÁZSIA SZIVÉBEN.

Földrajzi fekvése: Budapest-től 56 kilométer, Székesfehérvártól 27 kilométer, forgalmas vasúti állomás a Budapest-fiumei vasútvonal mellett.

(Az Igazság tudósítása.) Két barnaképi, zömök, tagbaszakadt magyar földmives kopogtatott be szerkesztőségünkbe és megkértek, hogy néhez, nagy panaszukat hallgassuk meg és segítsünk valamiképpen ügyükön, mert a hivatalok ajtaján már hiába zörgöttek. A két magyar földmives által előadott sérelmeket munkatársunk lejegyezte, úgy, a mint az alábbiakban írva van:

Ahol a halottaknak három év a pihenés ideje.

Legelső panaszuk, hogy a községnek nincs tetője. Van egy kis terület ugyan, de az már beült és különben is akkora, hogy

minden 3-5 esztendőben, ha új halottja van a falunak, a régieket kiforgatják a földből, hogy helyet csináljanak az újnak.

Busan hajta a fejét beszélő magyarom és én némán is megérttem lelkenek háborgását. Milyen rettenetes is lehet azzal a tépő gondolattal élni, hogy egy hosszú élet nehéz tusakodása után, nem következik el a békes nyugalom, a fáradt testre nem vár a természetes elporhadás.

Három rövid esztendő múltán az éles ázó kiforgatja pihenő helyéről a tetemet és a halás utódok hiába keresik a kegyelet helyét.

Pedig ez a kis falusi temető nem fekszik a világ végén és csak Deutsch Lajos nagybérlő 96 hold földje következik utána egy tagban.

Az új földesur.

Ez a keményszívű földbirtokos, aki a földjét veréjétek munkával megteremtékénnyit emberéitől sajnálja azt a költőbűni kiesi területet a halál után, nem is olyan régi ember falujában. A háboru alatt vetődött oda s a háboru alatt lett nagybirtokos és földtulajdonos. A hatóságának úgy látszik, méltányolják fényes közigazgatási tevékenységét, mert a falu temetője részére nem hajlandók a Deutsch Lajos birtokából 2 holdat kiszakítani.

Ahol a földbirtokreformot és a házhelyes törvényt nem hajtják végre.

A temető után következnek a föld, a magyar paraszt kínese, álma, mindene. Hangzik a panasza: nem adnak béreltet, nem adnak házhelyet. Pedig volna föld! Nem is említve Deutsch Lajosnak háborus szereményét. Gróf Somsich Gézának 2800 és Gribb Viktornak 1000 holdas birtokai benyulnak egészen a falucska házái közé, körülölelik a kis vertfalú vityillókat, melyekben négy-öt család szorong az életért, hogy mozdulni, hogy lélegezni sem tudnak.

Hónapok óta folyik a kérelem, az instanciázás, de szegény földművelőknek kell fizetni az adót visszamenőleg is, a bérlőknek kell szántania és magot adni, de a végén a termés felét mégis átengedi.

A falu legelője 35 hold, aminek fele víz alatt áll, de ott van a szegények jölvéje, Auspitz Viktor, aki bérlétének ugarát 10,000 koronáért legeltetésre átengedi a minstelének marháira számára.

Megdöbbenve állunk meg az események mellett. Van egy község a főváros közelében, a vasúti vonal mellett, 1800 lélek számmal. Nincs jegyzője és 28,000 korona fuvardíjat fizet egy évben, hogy a jegyző a községet kéthetenként egyszer meglátogassa. (Hány jegyzőnek van évi 28,000 korona fizetése!) Gyermeküknek tanításra egy 70 éves tanítónő gondjaira van bízva.

De minek folytassuk? Szolgagyázait itt van a szomszédunkban, — de majdnem Ázsiában...

A jogtalanságok egész tömegét követik el a csehek Pozsonyban

A pozsonyi magyarok igazságot követeltek Massaryktól. — A cseh elnök Pozsonyban. — A magyarok memoranduma.

POZSONY, szept. 20. Massaryk Felsőmagyarországon tett körutazásáról már bizonyára érkeztek tudósítások a budapesti lapoknak. Itt megismerem hű képét adni a pozsonyi tartózkodásnak

s közlöm a magyarság memorandumát, amelyet a cseh cenzura egész terjedelmében törölt a pozsonyi lapokból s amelyet ezen az úton ismerhet meg a magyar közönség.

Massaryk elnök 19-én délután érkezett Pozsonyba Cserny miniszterelnök kíséretében. Volt fogadtatás, katonai és polgári hatóságok részéről üdvözlés a pályaudvaron, ahol Bella Mehotz zsupán üdvözölte Massarykot, "akiben az igazság szelleme testestült meg s a tót nemzetnek meghozta a szabadságot és önállóságot (t)" A szervilizmus elcsúszott beszéd után az elnök beszélt. A legnagyobb sikernek a csehek és tótok egy államtanban való összekapcsolódását nevezte. Meghatottan gondolkodok — mondotta — Stefánik Milánra és társaira, akik a tótokat a cseh egységbe bevezették. Az elnök aztán bevonult a városba, ahol a város bejáratánál Dusek főpolgármester üdvözölte. Természetesen szokolistákat és katonák védelmét, Massarykot a nép szeretetével, miálatt cseh, tót, majd német és végül magyar nyelven válaszolt az üdvözlésre és ezeket mondotta:

"Alkotmányunk demokratikus alapelvei kizárják a nemzeti és felekezeti terdek erőszakos megoldását és ez a meggyőződésem, hogy ezen alapelvek a köztársaság összlakosságát közelebb fogják hozni a valódi humanizmushoz."

A magyarok nem sokat értettek ebből a papírról leolvasott rövid mondatból és pedig azért, mert a magyarok a fogadtatáson nem is voltak jelen.

Másnap, szeptember 20-án, a várost tekintette meg Massaryk, majd kiutazott Pozsonyba, ahol a magyaroktól megfogadott s ez alkalommal átvette Molecz Dani kezéből a magyar keresztényszocialisták memorandumát, amelyet alább közlünk.

A küldöttségek során Kopernický Ferenc prépost, a pozsonyi magyar középiskolák elrablása miatt tett panaszt s kérte a lakosság békéje érdekében az ügy méltányos rendezését.

"Ki van zárva államunkban, hogy a kisebbségek nyelvét, vallását, kulturáját bánjanak, itt mindenkinek egyenlő jogai vannak." — Mondotta Massaryk.

Végül a németek üdvözlés beszédére nyilatkozott s ez alkalommal érdekes kijelentéseket tett.

Massaryk nem imperialista (?)

"Én magam — ugymond — mindig és a háboru kezdetén is határozott ellensége voltam a militarizmusnak és imperializmusnak s csak később, mikor láttam, hogy a háboru elkerülhetetlenül húzódik, határoztam el, hogy kivonom népem szabadságát, amelynek most birtokában van. A béke nem tökéletes, ami minden emberi alkotás, hanem a legkiseb tökéletlen. Ami a kisebbségeket illeti, az a véleményem, hogy Európa államai részére nem lehet radikális ethnographiai határokat csinálni egyet len állam részére sem. Én bármely pillanatban hajlandó vagyok az ilyen határt elfogadni, de a nyelvi, gazdasági és kulturális viszonyok oly komplikáltak, hogy ez lehetetlen. Nincs Európában nagyobb állam, de kisebb sincs, a legkisebbet kivéve, ahol ez keresztülvihető volna. Mindegyik állam vegyes állam. Nem akarok rekriminálni, de Ausztria-Magyarország szörnyűsége unikum a volt az államoknak, ahol egyrészt a német, másrészt a magyar kisebbség elnyomta a népek többsé-

gét. Ennek az államnak tönkre kellett mennie. A mi államunk végleg meg van alkotva."

Massaryk a gyöngén sikerült, hivatalos paranasszóra megrendelt ünnepeket és lelkesedést után Modoron és Nagyszombatot át Trencsénbe, Zsolnára és Tarbeszentmártonba utazott, a csephárti tótok művelkedése közben.

A magyarok memoranduma.

A memorandum, melyet a Nemzeti Újság útján ismertettünk, a következőleg hangzik: Elnök ur!

(A bevezetés utal arra, hogy azok az állítások, mintha a kisebbségi jogok biztosítása volna, sőt azokon túlmenő kedvezmények is adtak volna, nem felelnek meg a valóságnak.) Majd a következő pontozatokat foglalja össze:

I. A város közigazgatása.

1. A törvény rendelkezése ellenére mai napig sincsen a városnak megválasztott képviselője, sem tanácsa, sőt mai napig sincsen a városnak közigazgatási szabályozva és mégis ezen ideiglenes testületet, hivatalos és tisztviselőket szertelen kímélettel a várost három éven belül 50 milliónyi adósságra vitték, minden felhatalmazás és felelősség nélkül.

2. Ezáltal a város pénzügyi helyzete válságos lett, amit az állami hivatalok még azzal is előmozdítottak, hogy 1919. óta itt letelepedett 32 pénzintézet és sok ezer vállalkozó és tisztviselő ellen a városi pótlékok sem voltak kivethetők, így az őrségi tőkevesztést és kizárólag a törzslakosságot sújtja, annak elszegényedését és pusztulását eredményezi.

3. A város tulajdonát képező kaszárnyákban és egyéb épületekben milliónyi károkat okoztak, de a kikötött béreket nem fizetik; a requirálásnál sem törvényt, sem méltányosságot nem ismerve, teljes önkénnyel járnak el.

A városi vígidőben elhelyezve volt városi polgári leányiskola és zeneiskola helyiségeit 1919. évben a szünidő idejére elfoglalták "A skolsky referát" és a mai napig sem engedi vissza a város birtokába.

4. A zsupán ur rendelete, hogy folyó évi július 1-től kezdve a hivataloskodás a városnál kizárólag csak tót nyelvű legyen; noha a tisztviselőket egytizedrészes bírja meg csak a tót nyelvet, a tulajdoni többségben levő magyar és német lakosságot nagy zaklatásoknak teszi ki.

5. Úgy a lakásviszonyok, valamint az élelmiszerek drágasága egyre fokozódik.

6. A törvénynek azon intézkedését, hogy az utcák és terek elnevezését változtassák meg, a mennyiben az az állam létével bizonyos ellentétben állana, akképp fogantatották, hogy 72 utcanevet nyakra-főre eltöröltek, köztük 40 olyat, melyek az új állammal semmiféle ellentétben nem állottak s ezzel nagy zűrzavart idéztek elő a lakosság között és megsértették a város önkormányzatának jogát.

7. Az állami közegek még a városi gazdaságban is vindikálnak maguknak rendelkezési jogokat, holott a tisztán gazdasági ügyekben a város önálló rendelkezési joga még az abszolutizmus idejében is el volt ismerve.

II. Iskolaügyek.

1. A felekezeti népiszkolák borzalmas állapotban vannak. A zóm. kath. hitközségnek is teljes népiszkolát magába foglaló Csáky-téri épületét már 3 év óta elvonják rendelkezéstől s a tanítóképző gyermekek legnagyobb részben csak minden második napon nyerhetnek oktatást, ennek erkölcsi hatását könnyen el lehet képzelni.

A "Mária Oltalma" című árva-házakat és népiszkolát egyserűen "Internatus" céljaira lefoglalták, a benne éppel 60 árva gyermek sorával nem törődtek.

Elnök ur!

Ebben röviden elősoroltuk sérelmeinket, melyeknek orvoslását kérjük.

Az állami közegektől nem várhatunk semmit; mert azok még attól is eltiltanak a cenzura alkalmazásával, hogy sérelmeinket a sajtó útján nyilvánosságra hozzuk.

Elnök ur! Ön az utolsó reményünk és mi nem szívességet, hanem igazságot kérünk, olyan jogokat igénylünk, melyek részünkre a nemzetközi szerződésben biztosítva vannak. Reméljük, hogy panaszos szavunk most meghallgatásra talál, hiszen Elnök ur maga mondta Brünnben: "Szociális és nemzeti igazság az állam alapja."

Sérelmeink mielőbbi orvoslását kérve és remélve, maradtunk Pozsony, 1921. szeptember hó 26-án.

A Pozsonyi Ker. Szoc. Városi Képviselői Klubja.

NŐK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélleg is. (Válasz titoktartás mellett.) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTAR 2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

Olyan szert használjon a szervezete erősítésére, amit milliók kipróbáltak és milliók ajánlanak

Melyik ez a csodaszert? Sok százezer amerikai magyar feleli erre a kérdésre ezt: "Partoglory". Igen, a Partoglory a legjobb szervezeterősítő s

Partoglory AZ EGÉSZSÉGES ÖREGKOR BIZTOSÍTÓJA

Ez az orvosság nagy vas és foszfát tartalmánál fogva erősít. A vas a vérszaporodáshoz, a foszfát a csont, az idegek, az izmok erősödéséhez keil.

Ha egy pohárka ivóvizbe beleöntünk egy kávéskanál Partogloryt, a vizet valóságos tápszerré változtatjuk. Ha ilyen Partogloryval vegyített vizet iszunk napjában háromszor, gyorsan tapasztalni fogjuk szervezeteink erősödését, életkedvünk javulását, erezünk pirosodását. Gyengék, vérszegények, sápadtak, betegségből lábadozók, betegek, nagy sikerrel használják.

Egy üveggel 1 dollár 25 centért, ötél 5 dollárért küld a feltaláló és egyedüli készítő

Partos Patika 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Üveg tényleges magassága 9 inch.

CY-CO Gyenge, Ideges, Lejárt Férfiakat és Nőket Erőssé, Egészségesé és Izmosá Teszi.

Cy-Co egyike a legcsodálatosabb orvosságoknak, melyet valaha felfedeztek. Sokkal hatásosabb és kellemesebb inni, mint bármely keserű bór. Cy-Co a természet módszere, betegségek és bajok eltávolítására. Ezen különlegesen kitűnő szer 27 féle értékes, egészséget adó gyökér és fűből készült, melyek ösztönzik és frissítik az összes fontos szerveket és testi működést.

Elnök ur!

Ebben röviden elősoroltuk sérelmeinket, melyeknek orvoslását kérjük.

Az állami közegektől nem várhatunk semmit; mert azok még attól is eltiltanak a cenzura alkalmazásával, hogy sérelmeinket a sajtó útján nyilvánosságra hozzuk.

Elnök ur! Ön az utolsó reményünk és mi nem szívességet, hanem igazságot kérünk, olyan jogokat igénylünk, melyek részünkre a nemzetközi szerződésben biztosítva vannak. Reméljük, hogy panaszos szavunk most meghallgatásra talál, hiszen Elnök ur maga mondta Brünnben: "Szociális és nemzeti igazság az állam alapja."

Sérelmeink mielőbbi orvoslását kérve és remélve, maradtunk Pozsony, 1921. szeptember hó 26-án.

A Pozsonyi Ker. Szoc. Városi Képviselői Klubja.

NŐK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélleg is. (Válasz titoktartás mellett.) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTAR 2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

Olyan szert használjon a szervezete erősítésére, amit milliók kipróbáltak és milliók ajánlanak

Melyik ez a csodaszert? Sok százezer amerikai magyar feleli erre a kérdésre ezt: "Partoglory". Igen, a Partoglory a legjobb szervezeterősítő s

Partoglory AZ EGÉSZSÉGES ÖREGKOR BIZTOSÍTÓJA

Ez az orvosság nagy vas és foszfát tartalmánál fogva erősít. A vas a vérszaporodáshoz, a foszfát a csont, az idegek, az izmok erősödéséhez keil.

Ha egy pohárka ivóvizbe beleöntünk egy kávéskanál Partogloryt, a vizet valóságos tápszerré változtatjuk. Ha ilyen Partogloryval vegyített vizet iszunk napjában háromszor, gyorsan tapasztalni fogjuk szervezeteink erősödését, életkedvünk javulását, erezünk pirosodását. Gyengék, vérszegények, sápadtak, betegségből lábadozók, betegek, nagy sikerrel használják.

Egy üveggel 1 dollár 25 centért, ötél 5 dollárért küld a feltaláló és egyedüli készítő

Partos Patika 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Üveg tényleges magassága 9 inch.

CY-CO Gyenge, Ideges, Lejárt Férfiakat és Nőket Erőssé, Egészségesé és Izmosá Teszi.

Cy-Co egyike a legcsodálatosabb orvosságoknak, melyet valaha felfedeztek. Sokkal hatásosabb és kellemesebb inni, mint bármely keserű bór. Cy-Co a természet módszere, betegségek és bajok eltávolítására. Ezen különlegesen kitűnő szer 27 féle értékes, egészséget adó gyökér és fűből készült, melyek ösztönzik és frissítik az összes fontos szerveket és testi működést.

BALTIC-AMERICAN LINE 19 BROADWAY NEW YORK, N. Y. HAMBURGBA S. S. LITUANIA November 2-án S. S. LATVIA indul November 9-én Kényelmes, kettős csavaru, gyors személyszállító hajók. 3-IK OSZTÁLY HAMBURGIG \$100 ÉS \$5 ADÓ. További felvilágosítást forduljon meghatalmazott ügynökeinkhez.

HASZNALJON SLOAN'S-T Fájdalom távoltartására. KICSINY fájdalom nagyokká nőnek, ha nem távolítjuk azokat el Sloan's szerrrel. Kőszvény, idegbántalmak, merev végtagok, bennüt hat nem fognak sokáig ellenállni a Sloan's Linimentnek. Több mint negyven éve Sloan's Liniment ezeknek segített - mindenütt a világon. Ön sem lesz kivétel. Bizony jó eredménnyel jár. Beszívárog dörzsölés nélkül. Tartsa ezen családi barátot mindig kéznél, azonnali használatra. Kérdezze meg szomszédját. Minden gyógyszerésznél - 35c, 70c, \$1.40.

Sloan's Liniment (Pain's enemy)

Olyan szert használjon a szervezete erősítésére, amit milliók kipróbáltak és milliók ajánlanak

Partoglory AZ EGÉSZSÉGES ÖREGKOR BIZTOSÍTÓJA

Partos Patika 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

CY-CO Gyenge, Ideges, Lejárt Férfiakat és Nőket Erőssé, Egészségesé és Izmosá Teszi. Cy-Co egyike a legcsodálatosabb orvosságoknak, melyet valaha felfedeztek. Sokkal hatásosabb és kellemesebb inni, mint bármely keserű bór. Cy-Co a természet módszere, betegségek és bajok eltávolítására. Ezen különlegesen kitűnő szer 27 féle értékes, egészséget adó gyökér és fűből készült, melyek ösztönzik és frissítik az összes fontos szerveket és testi működést. Meglepi, hogy mily gyorsan fog visszaterülni régi egészsége, ereje és virgoncsága, a mint megkezdje Cy-Co használatát. Hatása varázslatos. Jobban kezd érezni az első néhány adag után és miután rövid ideig használta, új embernek fogja magát érezni. Nem tesz különbséget, hogy mi a betegsége, vagy ha ja, vagy mennyi ideje szenved, Cy-Co által fogja magát érezni, mert az a természet nagy frissítő szere. Meglepi, hogy mily csodálatos eredményeket ér el a Cy-Co. Nincs annál kitűnőbb emésztéshány, zselé, fűjódás, gyomor gázok, úgy hasgázok, emésztés hiánya, lusta máj, arckülségek, szürke színtelen arcszín, rossz vérkeringés, gyenge szív működés, fáradt, kimerült idegek, ambíció nélküiség, fejfejtások, szédülések és hasonló bajok esetében. Cy-Co kitűnő étvágyat fog adni, testsúlyát emeli, vissza hozza az egészséges színt a sápadt arcba. Erőssé teszi és visszahozza az ambíciót, — új életérőt ad. Ambícióssá teszi ismét, úgy, hogy tud dolgozni és élvezni az élet örömeit. Csak egyszer használja a Cy-Co-t és soha más gyógyszer nem fog használni. Diechimussé fog róla énekelni, mint ahogy azt az emberek ezrei tessik jelenleg is. Határozza el magát, hogy erős idegei, egészséges virgonc teste lesz — hogy férfi lesz, férfiak között. Ez az a mi Cy-Co tesz meg. A MI KORLATLAN JÓTÁLLÁSUNK: A Cy-Co ára csak \$1.00 üvegenként, vagy 6 üveg \$5.00. Vegyen egy, vagy több üveggel még ma, használjon fel egy fél üveggel és ha az eredmény nem megfelelő, küldje vissza a megmaradtat és pénzt azonnal visszaküldjük. Lehetetlen, hogy ve szítsen. Mi viseljük a kockázatot. Küldje be rendelését még ma, mielőtt elfelei. Az összes jó gyógyszerésznél kapható a Cy-Co. Ha nincs gyógyszerésznél, ne fogadjon el semmiféle helyettesítőt, hanem mondja neki, hogy azonnal rendeljen az ön részére. Ne felelde el, hogy nincs más oly szer, mint Cy-Co, sem olyan, mely hasonló jó volna. KÜLDJE BE E SZELVÉNYT MÉG MA. CY-CO MEDICINE CO. DEPT. 50 305 W. Washington St., Chicago, Ill. Utalás: Mielőtt küldök... melyet küldjenek nekem, postaküldetés fizetve. Írva: Cy-Co-t. Ha nem teljesen kielégítő, visszaküldhetem és pénzt azonnal visszaküldök nekem. En vagyok annak egyedüli bírja. NEV UTCA ÉS SZÁM, VAGY R. F. D. VÁROS ALLAM.

Biztos módja a finom szövetek mosásának

Finom szövetek hírneves készítőinek bizonyítványai

AZ állandóan fokról-fokra emelkedő finom szövetek utáni kereslet, szövetek, amelyek a legkényesebb anyagból készültek, azok mosása súlyos gondot okozott a gyárosoknak.

Helytelen mosási rendszer s rossz szappantermékek használata számtalan ruhát tett tönkre és a gyárosokhoz rettenetesen sok panasz özönlött be.

A finom selyem, gyapju öltözékek gyárosai nemrégiben gondos vizsgálódás alá vették az ügyet s ennek eredménye, hogy egyhangulag a Lux-forgácsot ajánlják.

A híres gyárosok egynehánya, kik mindannyian a Lux használatát ajánlják finom szövetek mosására

SELYEM	GYAPJU	GYAPOT VASZON
Belding Brothers Onyx Hosiery Van Raalte Hosiery Max Held, Inc. David Crystal	Carter's Knit Underwear Ascher's Knit Goods North Star Woolen Mill Co. The Fleischer Yarns	Betty Wales Dressmakers James McCutcheon & Co. Puritan Mills Pacific Mills Mildred Louise Dresses

Imperfect in original

